

Tehlikedeki Diller Dergisi Journal of Endangered Languages

e-ISSN 2148-130X

Tatar diline kazandırılmış “Ciñel tel” projesi
Easy to Read books in Tatar language teaching

KAMER YAFAY NOGMANOV

This article appears in: *Journal of Endangered Languages*, Volume 11, Issue 19, Summer 2021
Tatar Language Preservation Strategies and Innovative Practices. Guest Editor: Sabira Stahlberg

Cite this article:

Yafay Nogmanov, Kamer (2021). Tatar diline kazandırılmış “Ciñel tel” projesi. Easy to Read books in Tatar language teaching. Sabira Stahlberg (ed.), *Journal of Endangered Languages* 19, Vol. 11: Tatar language preservation strategies and innovative practices. Ankara: 439–441.

Link to this article: <https://dergipark.org.tr/en/pub/tdd>

This electronic version was first published in July 2021.

This article is published under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License CC-BY-NC. The licence permits users to use, reproduce, disseminate or display the article, provided that the author is attributed as the original creator and that the reuse is restricted to non-commercial purposes, such as research or educational use.

See <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

ETL Publishing articles and services

Websites: <https://dergipark.org.tr/en/pub/tdd>, <http://tehlikedekidiller.com/>

Policy of JofEL: <https://dergipark.org.tr/en/pub/tdd/aim-and-scope>

Author guidelines: <https://dergipark.org.tr/en/pub/tdd/writing-rules>

Tatar diline kazandırılmış “Ciñel tel” projesi

Easy to Read books in Tatar language teaching

- Kamer Yafay Nogmanov,* Finlandiya İslam Cemaati

BOOK REVIEW

Abstract: *The Easy to Read Tatar project in Finland has resulted in six books which contain an easily readable language, Easy Tatar Language. The books are presently being read by children and youth aged 7 to 16 in the Finnish Islamic Congregation’s Tatar language weekend school in Helsinki. In the classes reading aloud supports not only reading skills but also the listening and reading comprehension. After reading the pupils and the teacher discuss the text and exchange opinions and thoughts about the books. The books are also useful in online education, as they are available in electronic format and can be shared on the computer screen.*

The experience of having access to Tatar language books dealing with current topics and situations, which the young readers might encounter in their own lives, triggers in the children a desire to read more. The topic of mobile phones is for instance present in all the six books and it prompts the readers to think about their own phone usage. All the translated books have been well received by the children and teenagers and especially Philip in the tunnel (Tatar: Filip tunnelda) has caught their attention. The Easy Language which is adapted to the level of the young readers and the modern topics contribute to this interest. Through these books the interest and positive attitudes towards the Tatar language have increased among the pupils.

Keywords: *Tatar language, Easy to Read, Easy Language, reading, reading skills, language teaching, language support, language development*

Anahtar kelimeler: *Tatar dili, Okuması Kolay, Kolay Dil, okuma, okuma becerileri, dil öğrenme, dil desteği, dil gelişimi*

* Finlandiya İslam Cemaati Anadil Öğretmeni • Tatar language teacher, Finnish Islamic Congregation, Helsinki

Kazan Tatarçası günümüz şartlarında gittikçe kullanım alanı daraltılarak tehlike altındaki diller grubunda yer alma istikametine doğru hızlı bir şekilde sürüklenmektedir. Fakat tehlikenin farkına varan ve bu duruma kayıtsız kalmayan kesimler tarafından dile canlılık ve işlevsellik katmak adına bir takım faaliyetler hayata geçirilmekte. Söz konusu faaliyetlerden “Ciñel tel”¹ (Kolay dil) projesi² buna en güzel örneklerden birini teşkil etmektedir. Henüz bu proje dışında başka projelerle karşılaşmadım.

Ciñel tel projesi altında altı adet kitap Tatar diline kazandırılmıştır. Kitaplar Finlandiya İslam Cemaati tarafından düzenlenen anadil (Tatarça) derslerinde (7–16 yaş aralığında) kullanılmakta olup, okuyan çocukların dil dağarcıklarını zenginleştirmek adına oldukça fayda sağlamaktadır. Bir diğer taraftan ise kitaplarda günümüz

konularının ele alınmış olması çocukların kitaplara ilgi duymasını yani kendi hayatlarında da karşılaşabilecekleri bir takım olarların kitaplarda işlenmiş olması okuma isteğini tetiklemekte. Kitaplardan ikisinde günümüzde hem ihtiyaç hem de sorun haline gelen cep telefonu konusu işlenmiş.

Kitaptaki ana karakterin cep telefonunu hoyratça kullanması sonrasında başına gelen olayları okumak, çocukları bu konuda düşünmeye ve bu olarlardan ders çıkarmaya yönelttiğini gözlemledim. Ayrıca kitapta işlenen konuların güncel, kullanılan kelimelerin ve anlatımın sade, anlaşılır olması da çocukların kitaplara sevmesine büyük katkısı var. Kitapları ders esnasında sıra ile sesli şekilde okuyoruz, hem okumaları geliyor hem de dinleme ve anlama alışkanlığına büyük katkı sağlıyor. Kitap bittikten sonra kitaptaki olaylar hakkında fikir alış veriş yapıyoruz. Bu kitapları uzaktan eğitim sisteminde kullanmak mümkün. Kitap öğretmen tarafından ekranda paylaşarak çocukların takibi ve okuması sağlanabilir.

Filip serisindeki bütün kitaplar çocuklar tarafından oldukça ilgi gördü. Özellikle “Filip Tünelde” serisindeki olaylar oldukça sürükleyici. Zorluk derecesi çocukların seviyesi için gayet uygundu. Genel olarak kitaptaki dil ve anlatım oldukça sade ve konular güncel. Bu kitaplarla birlikte genç nesil arasında ana dile ve kitap okumaya karşı ilgi ve sempatinin arttığını söylemeliyim. Bu tür projelerin devamının gelmesi temennisi ile.

1 Ciñel tel: <https://bokpil.eu/tt/cinel-tel/>

2 Bokpil: <https://bokpil.eu/tt/>

Kaynaklar • References

[websites accessed 10.07.2021]

Bokpil: <https://bokpil.eu/tt/>

Ciñel tel: <https://bokpil.eu/tt/cinel-tel/>

Villa Bokpil: (kitaplar) <https://villa.bokpil.eu/tt/>

Stahlberg, Sabira (2021). *Filip häm toman*. Tercüme: Fazile Nasretidin. Helsinki: Bokpil.

Stahlberg, Sabira (2021). *Filip tunnelda*. Tercüme: Fazile Nasretidin. Helsinki: Bokpil.

Stahlberg, Sabira (2021). *Filip hava alanında*. Tercüme: Fazile Nasretidin. Helsinki: Bokpil.

Stahlberg, Sabira (2020). *Filip hayvan bakçasında*. Tercüme: Fazile Nasretidin. Helsinki: Bokpil.

Stahlberg, Sabira (2020). *Filip köymädä*. Tercüme: Fazile Nasretidin. Helsinki: Bokpil.

Stahlberg, Sabira (2020). *Miranda*. Tercüme: Fazile Nasretidin. Helsinki: Bokpil.

Kitap belem çışmäse.
A book is a fountain of knowledge.
Tatar mäkale / proverb